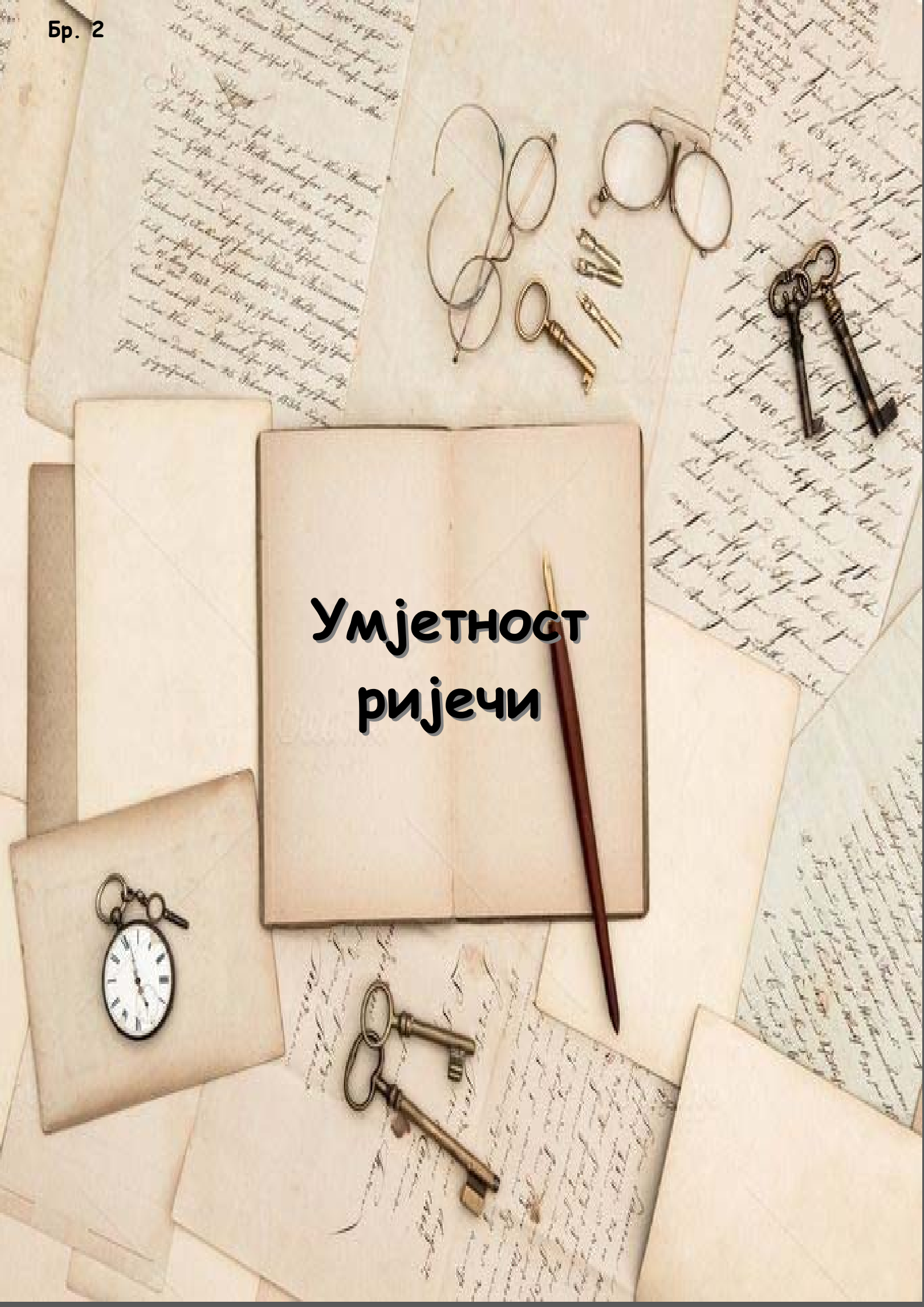

Умјетност ријечи

Ријеч уредника

Драги читаоци,

пред вама је други број нашег школског листа. У њему можете прочитати информације о упису у нову школску годину, дешавањима у школи и литерарне радове надарених ученика. Надамо се да ће ово издање бити занимљивије од претходног и да смо направили бар један корак напријед у вјештини писања и обраде текста.

Матурнатима желимо успјех приликом уписа на факултет и запошљавања, а основцима који ће одабрати неки од смјерова које нуди *Угоститељско-економска школа* пуно среће у намјери да се оспособе за занимање које одаберу.

Редакција

Одговорни уредник: мр сц. Драгиша Јојић, професор српског језика и књижевности

Млади новинари: Сташа Шобот, Божана Радужко, Немања Басрак, Светислав Кнежевић, Марија Врањеш, Јована Матић, Амина Башић, Маја Фуштар, Јована Кнежевић, Ђурђица Јефтић, Јована Пекија, Милана Торбица

Графички дизајн: Жељко Кнежевић, Сања Милетић

Сарадници: Бранка Ковачевић, библиотекар

Жељко Кнежевић, професор економске групе предмета

Триједор, мај 2018. године

Конкурс за упис ученика у шк. 2018/19 годину

ЈУ „Угоститељско-економска школа“ Приједор објављује КОНКУРС ЗА УПИС
УЧЕНИКА у сљедећа занимања:

1. ЕКОНОМИЈА, ПРАВО И ТРГОВИНА а) Банкарски техничар IV степен 24 ученика
б) Пословно-правни техничар IV степен 24 ученика

2. УГОСТИТЕЉСТВО И ТУРИЗАМ а) Туристички техничар IV степен 24 ученика
б) Конобар III степен 12 ученика
ц) Кувар III степен 12 ученика

У

КУПНО 96 УЧЕНИКА У ЧЕТИРИ ОДЈЕЉЕЊА

1. ЈУНСКИ УПИСНИ РОК

Пријем докумената за упис ученика за средње четворогодишње школе почиње у понедељак, 11.6.2018.године, а завршава се у уторак, 12.6.2018.године - за ученике који имају 60 и више бодова. Резултати уписа објављују се у четвртак, 14.6.2018.године, до 10.00 часова на огласној табли школе.

Пријем докумената за упис ученика у средње четворогодишње и трогодишње школе почиње у понедељак, 18.6.2018.године, а завршава у сриједу 20.6.2018.године, за ученике који имају мање од 60 бодова. Резултати уписа објављују се у петак, 22.6.2018.године, до 10.00 часова на огласној плочи.

Школе су обавезне доставити податке о упису ученика у први разред, у првом уписном року, Министарству просвјете и културе Републике Српске до 29.6.2018.године.

2. ЈУЛСКИ УПИСНИ РОК

Пријем докумената за упис ученика у средње четворогодишње школе и средње трогодишње школе у јулском уписном року почиње у понедељак, 2.7.2018.године, а завршава у сриједу 4.7.2018.године. Резултати уписа објављују се у петак, 6.7.2018.године, до 10.00 часова на огласној плочи.

Од понедељка, 9.7.2018.године, до петка, 13.7.2018.године, кандидати који нису задовољили услове конкурса за жељено занимање уписују се у школе, односно смјерове у гимназијама, струке и занимања у средњим техничким школама и средњим стручним школама гдје има слободног мјеста.

Свим ученицима желимо много среће приликом уписа!

Донирана средства за кабинет практичне наставе куvara и конобара

Познато је да Угоститељско-економска школа образује добре куваре и конобаре. Наш рад је препознала Републичка агенција за развој малих и средњих предузећа, као и Агенција „ПРЕДА-ПД“ које су у оквиру пројекта „Практична настава на радном мјесту – ПРАКСА 2“ донирале 46 542 КМ за опремање кабинета за куваре и конобаре. Пројекат је финансирала Влада Швајцарске кроз програм „Трилика Плус“.

Сада се можемо похвалити савременом, професионалном кухињом која ће одговорити свим изазовима.

Захваливши се свима који су учествовали у финансирању и провођењу пројекта, директор школе Валентина Совиљ је истакла да ће нови кабинет пружити ученицима могућност да током школовања осјете прави рад, наравно, уз надзор професора.

Поводом примопредаје опреме наш гост је био министар просвјете и културе Дане Малешевић, који је напоменуо да квалитетно образовање зависи и од оснаживања практичне наставе у школама, а квалитетна опрема је предуслов за стицање искуства које се касније примјењује у процесу рада и производње.

Спајање образовног сектора и сектора привреде је важно и за Републичку агенцију за развој малих и средњих предузећа, нарочито ако се има у виду потражња образовних профила на које друштво у Босни и Херцеговини не може да одговори, док се, са друге стране, млади годинама задржавају на бироу јер је тржиште презасићено одређеним кадром.

Свечаности примопредаје су присуствовали замјеник градоначелника Приједора Александар Миљуш, Милена Ђатовић из Агенције „ПРЕДА-ПД“, као и Момир Ширко из Републичке агенције за мала и средња предузећа.

Редакција

Угоститељско-економска школа учествовала на Сајму занимања

Приједор је у априлу био домаћин Трећег сајама занимања Републике Српске. Сајам су организовали Министарство просвјете и културе Републике Српске и Републичка агенција за развој малих и средњих предузећа уз помоћ Привредне коморе Републике Српске, Уније послодаваца Републике Српске и других привредних субјеката.

Четири стотине ученика средњих школа са подручја Приједора, Бањалуке и Добоја покушало је да привуче пажњу седам хиљада основаца и да их заинтересује за занимања која сами изучавају. С обзиром на креативност средњошколаца, њихову спремност да одговоре на питања и објасне све у вези са занимањем за које се образују, можемо рећи да су успјели у намјери да се добро представе. Хемичари су изводили експерименте, вариоци расипали варнице на све стране, фризерски фенирали и уљепшавали, а наши кувари су све освојили фламбираним палачинцима! Наравно, представили су се и ученици пољопривредних, машинских, електротехничких, саобраћајних, медицинских школа, гимназија и школа за ученике са посебним потребама. Наша ученица Жељка Максимовић је позвала све основце из Приједора да упишу економску школу јер нуди добре смјерове, квалитетно образовање и практичну наставу, нарочито за занимања кувар и конобар, чему доприноси и донација Владе Швајцарске којом је потпуно опремљена и осавременењена кухиња школе.

С обзиром на сложену економску ситуацију и промјене на тржишту рада код нас и у свијету, основци морају бити свјесни колико је важно изабрати средње усмјерење. Тржиште је захтјевно, а од избора занимања умногме зависи и колико дуго ће касније чекати на запослење. Директор агенције за развој малих и средњих предузећа РС Маринко Ђукић позвао је ученике да размисле о захтјевима тржишта јер су тренутно најтраженији, и добро плаћени, одређени занати металске, дрвне и угоститељске струке, као и ИТ стручњаци и друга занимања из области високе технологије. Он је напоменуо да је Агенција подржала Сајам кроз програм „Прилика плус“ који финансира Влада Швајцарске.

Министар просвјете и културе РС Дане Малешевић је позвао ученике да учествују на конкурс за израду Андроид™ апликације „Водич кроз занимања“ која ће корисницима обезбјеђивати податке о претраживаном занимању у изабраној школи. Подаци укључују кратак опис, степен сложености, предмете који се изучавају, могућност наставка школовања, потребе на тржишту рада, статистике Завода за запошљавање Републике Српске и друге корисне информације.

Туристи и кувари први, конобари други!

Републичко такмичење ученика угоститељских и туристичких школа Републике Српске ове године је организовала наша школа у сарадњи са Агенцијом за економски развој града Приједора, а у оквиру пројекта "Практична настава на радном мјесту - фаза два", који финансира Влада Швајцарске кроз програм "Прилика плус" посредством Републичке агенције за развој малих и средњих. Најбољи ученици су представљали своје школе кроз кување, услуживање и пројекат туристичке дестинације.

Директор Валентина Совиљ је истакла да су кувари, конобари и туристички техничари понос Угоститељско-економске школе, што се на крају видјело и кроз резултат на овом такмичењу. Она је напоменула да није лако организовати републичко такмичење, али да је недавна донација Владе Швајцарске, којом је опремљена кухиња, знатно олакшала посао и да смо захваљујући томе угостили 22 екипе и 44 такмичара из 13 школа.

Градоначелин Приједора Миленко Ђаковић пожелио је свим учесницима брзо запошљавање након школовања и истакао важност стварања услова да се што више оспособљавају кроз практичан рад и припреме се за будуће послове.

Помоћник министра за предшколско, основно и средње образовање Радмила Коцић Ђућић је напоменула да су угоститељ и туристички техничар тренутно атрактивна занимања и да оваква такмичења подстичу ученике да буду креативни, али и прилагодљиви будући да се

морају снаћи у новом окружењу.

Представник Агенције за развој малих и средњих предузећа Момир Ширко је рекао да је повезивање сектора привреде и образовања један од задатака Агенције, нарочито када је у питању спровођење практичне наставе, образовање ученика и њихово оспособљавање за послове којима ће се бавити након школовања.

На крају, резултати такмичења:

Категорија конобара:

- 1.мјесто – Угоститељско-струковна школа Добој
- 2.мјесто – Угоститељско-економска школа Приједор
- 3.мјесто – Средња стручна школа Градишка

Категорија кувара:

- 1.мјесто - Угоститељско-економска школа Приједор
- 2.мјесто – СШЦ „Буро Радмановић“ Нови Град
- 3.мјесто СШЦ „Пале“

Категорија туризма:

- 1.мјесто—Угоститељско-економска школа Приједор
- 2.мјесто—Центар средњих школа Требиње
3. мјесто—СШЦ “ Пале”

Честитке свим учесницима такмичења и њиховим менторима

Задруга ученика угоститељске струке

На приједлог професора из пријатељског града Трента, а уз помоћ Агенције локалне демократије из Приједора, ове године је први пут основана Задруга ученика угоститељске струке. Свим средњим и основним школама у Приједору предложено је да оснују задруге, а свако је осмислио своју идеју за реализацију. Професорица Дајана Вулин је предложила формирање задруге ученика другог пет и трећег пет одјељења које чине кувари и конобари. Ученици су уплатили симболичну чланарину од 2 КМ, што је уз малу донацију школе био довољан износ да се купе намирнице. Под надзором професорице Весне Музгоња наши кувари су све сами направили, а конобари су били задужени за сервирање и помоћ при паковању. На дан продаје гости ресторана су могли да купе пите, гибаницу, виршле у тијесту, жу-жу пециво, кордон блу, грчку баклаву, хурмашице и друге посластице. Цијене су биле више него приступачне.

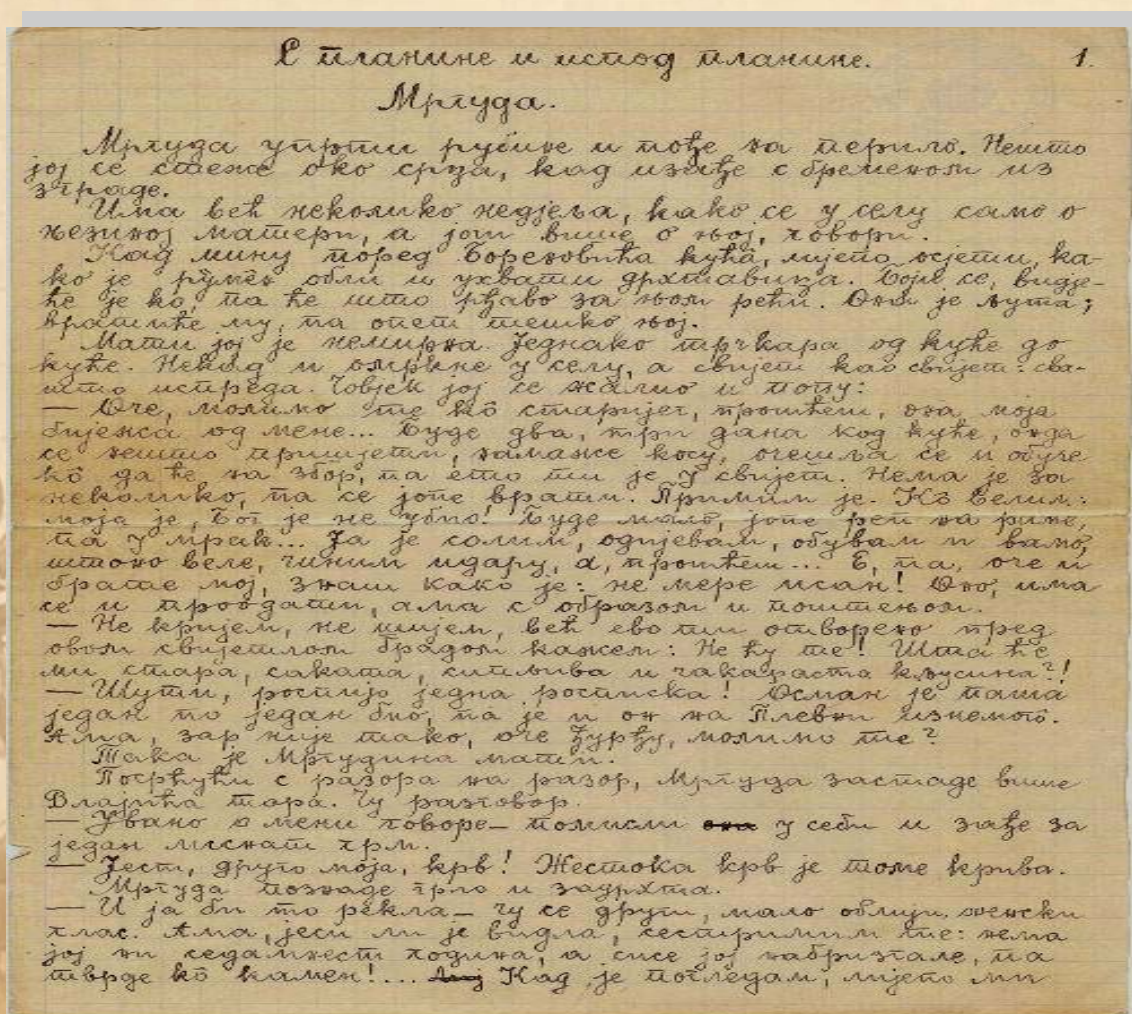
Новац зарађен продајом биће искоришћен за наставак рада задруге и за помоћ другарима из трећег пет разреда, који себи не могу да приуште матурско вече. Задруга је хуманитарног карактера, а њена сврха је да ученици што више раде самостално и да на крају сами одлуче како ће утрошити новац. Професори-координатори Задруге, Дајана Вулин и Небојша Гвозден, који су надгледали рад ученика и сарађивали око реализације идеје, врло су задовољни иницијативом ученика и одзивом купаца, иначе честих гостију у школском ресторану.

Искрено се надамо да ће идеја задругарства заживјети, а судећи према овом првом пројекту имамо лијепу прилику да направимо и нешто више.

Композиција приповијетке

Књижевне врсте су скупине књижевних дјела са неким особинама које се у другим дјелима не јављају. Врсте прозних дјела су: роман, приповијетка, новела, кратка прича и друго. Вук је називао приповијетке мушким, јер „у њима нема чудеса, него оно што се приповиједа реко би човјек да је заиста могло бити.“ И додаје да су „многе смијешне и шаљиве“. У новије доба ријеч приповијетка (енгл. Short-story) значи модерна литерарна форма кратке прозе, чија је главна особина у јакој компресији (згушавању) садржаја. Књижевно дјело има властиту организацију која се обично назива структура. Композиција структуре приповијетке у преводу значи сложити цјелину. Она у својој структури садржи следеће елементе: увод (експозиција), заплет (сукоб, колизија), кулминација (врхунац), перипетија (заокрет), расплет и епилог (крај).

Фото: Архив Републике Српске

Из збирке афоризма Милана Шабића

1. Да је Запад толико добар, не би се сунце на Истоку рађало.
2. Високим, мали нису ни до кољена.
3. Имамо доста политичара, а мало добрих људи.
4. Они су увијек на правом путу, зато што је народ залутао.
5. Било је узми и остави, сад је узми све, ништа не остави.
6. Пет је до дванаест, а ми још нигдје нисмо приспјели.
7. По добру се човјек познаје, а по злу памти дуго.
8. Кома је прошлост тамна била, ни будућност неће бити свјетла.
9. Док њима тече мед и млијеко, нама ће горке сузе.
10. Држава не требс онима што је не воле.
11. Мржња је убиство са обе стране.
12. Док год ми њима бјерујемо, они нама неће престати лагати.
13. И ми би слагали, кад би рекли да их волимо.
14. Не кажу џабе да је народ највеће богатство, зато су га и опљачкали.
15. Тњк кад је памет купио, видио је да је будала.
16. Нас стално чепурају, не боје се птичијег грипа.
17. Његовој глави ни властита памет не одговара.
18. Да није било лудих волова, не би било ни лудих крава.
19. Вјерујем ја у крст, али не вјерујем у оволике што се лажно крсте.
20. Пита дијете маму: „Зашто људи међусобно ратују?“ „Зато, сине, што хоће будале да свијетом владају“.
21. Републико моја, велико ти хвала, ништа ти не цвјета, осим криминала.
22. Најбољи је вјерник, то се добро зна, кад највише попу да.
23. Бог није створио људе да му порез плаћају, него да се

Страдања и сјећања на невине жртве у концентрационом логору Јасеновац

За оне чији вапај није саслушан и услишен:

Тек што наврших седамнаесту, сједох са својим прадедом и посматрајући тог човјека уочих ожиљак који кривудавао полази од једног уха завршавајући испод другог. Прича тог ожиљка једнака је причама оних чији је глас сада немогуће чути. Глас му дрхти, испуцалим шакама стеже кошуљу и мијења се. Схватам да преда мном не сједи човјек на чијем крилу одрастох, већ дјечак руком црнокошуљаша уведен у саме холове пакла. Са непуних тринаест година његове очи изгубише боју. Тешка времена сјатише се на Козару и њену дјецу. Била је то тежина коју нејач није могла да претурити преко својих плећа, те многобројни скончаше прије логора. Крај пута, бачени на гомиле других, лица припијених уз козарачко тле били су остављени попут лутака. Само, ове лутке једном узимаше зрак у своја плућа, једном се смијаше и веселише животу.

Путем до Јасеновца није само растао страх, а јењавала нада. Растурене су породице, разорена дјетињства, обешчашћене су козарачке кћери, смрвљени синови јачи од самог камена са врха, а очеви и мајке сатрвени бачени у Саву. Сава постаде савезница зликовцима, и трајао би савез дуго али нема те водице која може спрати крв невиних. Мој прадед се нађе на тој хрпи чији је дах давно нестао, расјеченог врата и са страхом који му прожме цијело тијело те он остаде паралисан. Грчећи се сада помиње жену која је залијечила видљиве ране, застаје, а у сљедећем моменту је гордо проклиње јер последије оздрављења он се нађе на мјесту гдје понор почиње, а свака нада за спас нестаје. Жежи се, а сасушену руку опушта и почиње да приповиједа. Окованим кораком зашао је међу камење, жицу и звјерство.

Усташе су се такмичиле у свирепости. Русе косе су остајале у њиховим канџама, пркосне клетве око ревера, а на војничким опасачима пребивао је живот који не моглоше избити својим кундацима. С времена на вријеме вапаје издаха замијенили би они глађу измученом нејачи. Многи заборавише како корица хљеба лежи на језику. Како прија вода која цури преко браде. Ове слике посташе халуцинација логораша.

Умирало се сваким даном. Неки скончаше у јамама које сами ископаше, са дахом живота у њедрима. Други изгорјеше, једнако живи као оног дана када им зликовци спалише дједовину. Трећи, најмањи, везани у џакове, бачени у Саву несташе. Било је оних које су похарале бољке којима не измичеш. Биле су то живе ране, гркљање и издах као

онај који још није прешао усне мог прадједа. Једне ноћи, сјатише се џелати, жедни крви, такмичише се који ће највише живота однијети маљем, бајонетом, сјекиром, сrbосјеком. Те ноћи, сусрете се крвник са Вукашином.

“Ради свој посао, дијете”, прогониће га дуго након што посијече старца Вукашина, чији синови бијаху на хрпи, хладног меса, кликерастог погледа са урликом за слободом и животом у грудима. Људскост је ишчезла давно прије него ли је мој прадјед закорачио међу зидине тог страшног мјеста. А заједно са њом, нестали су и људи.

Ријеч Јасеновац не означава само звјерства, жеђ за крвљу и огромно страдање невиних. Осим њихових живота, ми као народ, изгубили смо низове генерација. Изгубисмо их мученичком смрћу, несташе као пшеница нашег Лијевча, само она је нарасла годинама касније. Њихови животи никада неће. А они који јесу преживјели, попут мог прадједа, они настављају да живе са морама које их сусрећу свакодневно. То су трауме које коче мисли, пењу се уз кичму и стишћу грудни кош док се бори за дах, као онда са црнокошуљашима. Сузе које квасе образе и очи које ријетко блистају. Уздаси који прате молитве које нису биле услышене. Страх. Страх који покори када мислиш да неће, када мислиш да можеш. То је оно што осим посмртних остатака остаје жртвама Јасеновца.

Ипак, они који су преживјели и отварали гробна мјеста мученичка налазили су кости жуте као злато, а из гробница се ширио миомирис као из цркве. Нарочито из дјечијих. Дошло је вријеме да заборав стане, да жртве искораче на свјетло дана и да поменемо погибију оних који нису могли бити спасени, које нисмо могли спасити.

Смијемо ли заборавити јасеновачке мученике? Зато стојим пред вама и говорим гласом оних који никад нису проговорили. Говорим да бисмо чули сада, да бисмо знали и да не бисмо заборавили. Јер, заборав доводи до понављања историје, а ова наша чемерна се не смије поновити.

Сташа Шобот, III – 2

Рад је послат на конкурс ЈУ “Спомен-подручје Доња Градина” на тему “Страдања и сјећања на невине жртве у концентрационом логору Јасеновац”

Воз за срећу

Пробудио ме је жагор људи са улице. Било је то уобичајено свјеже јунско јутро. Први зраци сунца појавили су се кроз прозор моје собе.

Нисам могла издржати, спремила сам се и изашла напоље да видим шта се дешава. Владала је неописива гужва. Гомила људи је журила из различитих смјерова, као да их нешто јури. Видјела сам мајку која тражи своје дијете изгубљено у гужви. Док сам збуњено стајала, иза себе сам чула добро познат глас. Била је то моја пријатељица Маја. Питала ме је зашто већ нисам на станици, воз за срећу само што није стигао... Ако закаснимо више никада нећемо пронаћи срећу у овом суровом животу.

Кренула сам за њом. Напокон смо дошле на станицу, сјела сам поред једне тужне старице. Покушала сам разговарати са њом, али она није одговарала. У зраку сам осјећала узбуђење, уз малу дозу нестрпљивости. Негдје у даљини зачуо се воз. Ху, хухууу... Бићемо срећни!

Воз је стигао. Локомотива и два вагона. Путници су се гурали. Неки су то радили само да би њихова дјеца могла да сједну у воз, отпутују и буду срећна. Воз је кренуо. Ја сам остала са старицом.

Зашто? Човјек не треба провести цио живот јурећи за срећом. Треба је стварати или наћи у себи. Можда смо срећни, али не знамо. Ипак, знам, док срећу не изгубимо нисмо ни свјесни колико смо заправо били срећни.

Божана Радујко I-1

Свети Сава

Једно од најзначајнијих имена српске историје, културе и православне вјере јесте Свети Сава. Рођен као Растко Немањић, био је најмлађи међу браћом, а чиста и широка срца. Свему чега се дотакао, дао је посебан смисао и значај, зато га вијековима славимо и помињемо.

Отац Немања му је додијелио једну област Херцеговине на управу. Имао је велике планове за свог најмлађег сина. Расткове жеље су биле другачије. Док су родитељи мислили о његовој женидби, он је маштао и сањао велике снове, али то нису били снови једног принца. То су били снови једног младог живота, неисквареног и пожртвованог. Растко је много читао о манастирима. Није желио царску круну нити раскош. Није се ни забављао као други младићи, нити је томе тежио. Увијек је мислио на једно, на живот у манастиру. Његове жеље су постале стварност, јер искрене жеље само чекају право вријеме да буду остварене. Тако је Растко дочекао свој тренутак и отишао са руским монасима на Свету Гору. Много тога је оставио, али много је и добио - постао је монах Сава.

Савина животна снага извире из жеље да служи Богу, да учи свој неписмени народ, да му открије Божију науку. Сава је отварао школе у манастирима, љечио је људе, учио их доброту и поштењу. С правом је Сава назван првим српским просвјетитељем, учитељем и исцјелитељем. Његов живот је био испуњен љубављу према књигама. Читао је и писао. Написао је прве прописе о животу и раду у српским манастирима: Карејски типик, Хиландарски типик, Студенички типик и Номоканон или Крмчију. Установио самосталну српску цркву, измоливши је од Византије и Бога. Тада му је Васељенски Патријарх Манојло даровао пастирски штап.

Сава је први поставио темеље црквеном, али и државном законодавству. Уз манастире је формирао прве наше школе, библиотеке, али и болнице. Написао је житије „Живот господина Симеона“ чиме је одао почаст своме оцу.

Још у то вријеме, за њега су сви знали. Одликовала га је блага душа, велика пожртвованост и племенитост. Савин живот обиљежио је српску средњовјековну државу, али и вријеме након тога. Послије његове смрти која је потресла цио народ, Сава је проглашен за свеца и чудотвораца. Постао је Свети Сава.

Спаливши његове мошти на Врачару, Синан-паша је Светог Саву учврстио на пријестолу српског народа. Од тијела је остала само лијева рука која је уз Савин штап велика реликвија православља. Она се чувала прво у манастиру Свете Тројице у Пљевљима, а сада је у Милешеву. И данас чудотворна и исцјелитељска благосиља своју захвалну дјецу.

Немања Басрак I-2

Дан Републике Српске

„Кад љубав према отаџбини замре, онда и држава мора умријети“

Михајло Тупин.

Српски народ је кроз историју волио своју отаџбину, чак и кад је грцао у оковима ропства сањао је о слободи и јединству. Од почетка задњег злосрећног рата, наши људи су знали за шта се боре. И знали су да ће то истјерати до краја. Они који су дали своје животе за Републику Српску опет би се жртвовали јер достојанство и слобода немају цијену. Они знају да су се изборили за свој народ, за своју домовину.

Република Српска је настала 9.јануара 1992.године и то је историјска чињеница. Она живи у срцима свих нас, зато се надамо да ће нас надживјети. То је дан који славио са радошћу, поносом и сјећањем на оне који су положили животе за нашу будућност.

Кажу нам да смо направили кућу на путу, па је руше они који пролазе. Ми кажемо да ће морати мало да промијене свој правац јер више ништа није исто као раније. Зато сам пожелио мојој Републици дуг живот и добро здравље.

Светислав Кнежевић 13

Језик моје мајке

Мајка је стуб породице. Један од она четири на којем, кажу, почива кућа, без ког тешко остаје усправна. Једна и јединствена.

Мојој мајци ја сам била прво дијете након молитви упућених Светом Василију Острошком. Испостила је свој први, строги Госпојински пост. У септембру сам зачета. Њена прва радост од Бога. Дали су ми име Марија. Мајка је осјетила да тако треба. Она и ја смо крштене на празник Светог Василија Острошког. Мојим рођењем и крштењем мајка ме предала на старање Господу.

Мајка ме је одгојила у духу Цркве. Васпитавала ме у вјери и молитви, говорећи да молитва рађа љубав, а вјера наду. Тако корачам кроз живот. Жељела сам да имам брата и молила се Светом Јовану Крститељу. Бог је примио моју молитву и 2008. године родио се Павле. Родила се љубав.

На дан Светог Трифуна очи моје мајке су се заувјек склопиле за овај свијет. Братов и мој путоказ кроз живот, ипак, није нестао. Знам да ме на крају чека Она која ме је научила прве кораке, прве ријечи, прва слова ћирилице.

У овом времену смутње сумњам у све, али не сумњам у ријеч моје мајке. Знам да постоји Бог и да је душа бесмртна.

Зато своје молитве узносим за душу моје мајке која је жива пред Господом, као што смо сви живи.

Зато знам да је највеће наслеђе које мајка може да остави својој дјечи ријеч молитве и жива ријеч утјехе.

Марија Врањеш III-2

(рад ће бити објављен у септембарском броју Православног дјечијег часописа „Светосавско звонце“

Додир музике

Оно без чега ја не могу је музика. Она ме опушта, увесељава, подсјећа на значајне тренутке, инспирише и омогућава да изразим своја осјећања и ставове. Љути ме што данас људи више гледају него што слушају музику, а извођачи желе само популарност и новац. Не стварају ништа трајно. Пјесме су једноличне, без смисла и поруке.

Највише волим да слушам латино музику у којој проналазим све оно што ми недостаје у домаћој. Обожавам шпански језик у пјесмама, плес и енергију коју шаљу. Мислим да би моја генерација више требала да слуша ову врсту музике и осјети њене чари. Уз помоћ музике научила сам шпански језик.

Из мноштва добрих извођача издвајам Шпанца Давида Бисбала који просто плијени појавом. Има изузетно снажан глас и емоцију. Пјева о љубави, романтици, земљи у којој је рођен, па и о чувеном плесу булераи.

У дјелу „Додир музике“ књижевница Дафни Калотај пише о значају музике и снази младих умјетника који се боре са својим осјећањима и настојањем да изразе оно што носе у себи. Музика мора да буде снажна и инспиративна, да покреће, а то значи и спремност да се за њено стварање подносе жртве. Ово је књига коју свако треба да прочита.

Док год живе људи, живјеће и музика, а ми само требамо изабрати ону која нас покреће, која нам значи. Требамо јој се препустити јер, како је то Фридрих Ниче рекао, без музике, живот би био једна велика грешка.

Јована Матић, III-2

Геоден

Геодена сам хтјела заробити у списима,
пољуљати његово биће раскошним ријечима.

Нисам му писала,
а волио је мастила, старе хартије и нијеме богове.

Геоден се поистовјеђивао са Аресом,
правог држања и омрзнутих надања –
Није хтио да воли.

Псовао је олако, полетно и оштро,
водио је љубав с грубошћу страсно,
сламао се и клањао,
клео и лајао.

Расејан и на измогу снаге,
тврдио је да никада није волио
као што сам ја деценију раније.

Крај њега сам живјела љубав које
није било.

Април се гранао његовим шакама,
плео пупољке уз бутине и проклињао
све погрешно донесене одлуке.

Презирао га је гласно и јасно.

Геоден ме гледао као да ћу сваког
момента прснути у сласт полена и
тима завести гордост његових усана.

Уважавао је књижевност,
занемаривши њежност.

Геоден је умио да унесе живот у
мермер и смете читав сјевер.

Стварао је, разарао и сањао,
очима покрадао и уснама рањавао.

Рим је будио дивљаштво,
док је Атина у њему трзала јунаштво –
С висока је гледао скулптуре,
реконструишући их у ситне уре.

Геоден ми није говорио о љубави
кавалирски и бајно,
пљувао ју је и псовао крајно

Носио је мантиле и уснама стварао
устрајне хероине.

Љубав му је била страна, а чежња
трајна –

да сам бар остала дуже,
увидјела бих како га руке служе.

Геоден ме заробио у мермеру,
раскошу хладноће његовог бића,
а кроз умјетност и оданост послао ме
у вјечност.

Сташа Шобот, III – 2

Мила моја

Ти сада путујеш свијетом.
Да сам знао да те чувам,
Да сам знао да те волим.
Да сам знао да ћу цвилити,
Због љубави, због твоје љубави...

Исувише је касно.
Ти си далеко, ја сам уморан.
Пакујем свој кофер и напуштам
Ову кућу,
Овај град,
Ове људе.

Како сам могао бити тако неодговоран?

Пронаћи ћу ново мјесто,
Упознаћу нова лица.

Сјећаћу се парка и клупе
Гдје су ме ријечи опијале,
Гдје ме осмијех испунио,
Гдје су ме очи очарале.

Мила моја.

Амина Башић III-4

Туђ сам, туђа си

Красиваја маја,

Кунем твоје године које ме срозаше у ове тешке поноре,
кунем твоје погледе који пробудише моје пожуде,
кунем твоје уздахе који моје угушише.

Славим твоје животе;
којима нисам присуствовао.

Онда их кунем, горд од надања и јадања.

Дижем се изнад тога, красиваја маја,
тако супротан теби,
груб, мрзак и нијем,
туђ.

Прогања ме мисао да сам ти стран,
не смијем бити.

Који те волим,
туђ не могу бити,
красиваја маја.

Сташа Шобот, III – 2

Читајте у свим форматима!

Увелико је дигитална технологија завладала свијетом. Против ње се не можемо борити и једино што можемо учинити јесте да пронађемо прави начин да је искористимо. Тинејџери воле да читају преко телефонских апликација јер је тако лакше и брже доћи до књиге. Овакав вид читања воле и одрасли који желе да буду у корак са временом.

Пројекат Кобис (Cobiss) је настао 80-их година у Марибору с циљем да придружи библиотеке у јединствен библиотечко-информациони систем са узајамном библиографско-каталошком базом података. Скоро све земље Балкана су укључене у овај пројекат, Босна и Херцеговина такође. За почетак, систем Кобис су преузеле матичне и универзитетске библиотеке, а затим слиједе народне, школске и специјалне. У Народној библиотеци „Ђурило и Методије“, у чијем саставу дјелује и Градска читаоница, у току је електронска обрада књижног фонда који броји преко око 50 000 књига. У систем Кобис је укључено више од 800 библиотека бивше Југославије, а читаоци само једним кликом и уношењем основних података о књизи или писцу могу сазнати која библиотека ту књигу има, да ли је на располагању у библиотеци или ван ње, а даљим процесом дигитализације доћи ће се и до електронског позајмљивања. Засад, та књига се може резервисати за читање.

Поред лектира које им и нису тако драге, пројекат Кобис омогућава тинејџерима да лакше пронађу књиге које их занимају. Ако желите да читате љубавне романи, криминалистичке романи, хумористичне теме или неки други жанр, све што треба да урадите јесте да на интернету пронађете жељену библиотеку и претражите њен садржај.

Поред друштвених мрежа, излазака, шетњи и дружења, пронађите времена и за уживање уз мирис страница ваше омиљене књиге. Можете да читате путем телефона, рачунара или држећи књигу у руци, свеједно је јер не постоји погрешан начин. Важно је да богатите свој ум, душу и срце. Књига вам може промијенити поглед на живот, чак и сам живот. Покушајте, и немојте брзо да одустанете од ријечи којима је писац посветио скоро све.

Амина Башић III-4

Засједа

Прије него што испричам причу, подсјетио бих читаоце на ону Цвајгову мисао коју је написао у Уводу свога дјела „Магелан“ :

„Али ништа није боље од истине која не изгеда истинита“.

Догађај о којем ћу причати је истинит.

Главни јунаци су Милан и Петар. Захватио их је, као и многе друге људе, рат. Избјегли су из свог завичаја.

Једног сунчаног јутра, у рану јесен, кренули су да упознају крај у којем живе као избјеглице. Вични пјешачењу, брзо су стигли на један планински пропланак.. На њему су осјетили сву љепоту природе. Уживали су у мирису још очуваног разноликог цвијећа, у зујању пчела и лаганом и разиграном повјетарцу, којег су осјећали више као да их милује него да их жари или пече по лицу.

Одједном, поглед им застаде на једној планинској штали, а поред ње угледаше стадо оваца и чобана.

„Видиш ли, Милане, оно тамо стадо и та би рекао о њему“? упита Петар.

Милан се мало замисли, па радознало погледа, ишчекивајући шта ће Петар даље да пита.

Међутим, Петар није питао, већ само константно стање:

„Има велико стадо. То је право богатство у ово ратно вријеме.“

Милан се, као да тргну из сна, загледа у Петра. И поче се надовезивати у Петровом размишљању:

„Знам, знам шта хоћеш!“

„Шта?, дочека га Петар.“

„Да узмемо једно јагње, само не знам како. Вјероватно да и ноћу неко чува шталу.“

„Пробаћемо!“ додаде Петар, одлучно.

„Како?“ радознао је Милан.

Петар настави:

„Ноћас ћемо ићи аутомобилом. Мислим да нико не чува шталу, само је закључана ноћу.“

Милан објеручке прихвати план.

И прва ноћ што паде, кренуше у лов. Чуло се думбарање аутомобила.

То је нарушило ноћну тишину, али нико успут није скретао пажњу на то.

Милан и Петар су калаузом отворили врата на штале. Изабрали јагње и превезли га до свог мјеста. Тако су урадили неколико пута. Власник Ђуро види да му је стадо све мање, да недостаје понеко јагње. Замислио се шта би то могло бити. Одлучио је да занеоћи у штале, међу овцама и јагњадима, и тако откријете о чему се ради

Шта ће се десити?

По оној народној изреци: „Ко чека, тај и дочека.“

Ђуро је чекао и дочекао Милана и Петра. У тренутку кад је МИлам, и овог пута, као уосталом и раније, пипао овце и јагњад, проговорио:

„Ово ћемо јагње, ваљуга се, биће у њему ппеченог сихурно петанест ккилаограма, дебело је.“

Само што он то рече, а из мрака се огласи Ђуро. Глас му је одјекивао на све стране, страшно и напето.

„Шта, шта мислите ви... Оставите то!“ Потом репетира пушку.

Стадоше милан и Петар као окамењени. Кад су се мало прибрани, за трен ускочише у аутомобил и нестадоше у ноћној тишини. Очекивати је да сам причу испричао, али није тао. Да је овако завршена, онда ми не би ни требала она она Цвајгова мисао цитирана на почетку приче.

Власник Ђуро је био задовољан. Мислио је у себи:

„Открио сам лопове. Надокнадићу штету.“

Међутим, у тим тренутцима није мога да предвиди шта га очекује.

У ствари, показало се да је тим што их је открио, прибавио сам себи још један проблем.

Шта се, наиме, дешава?

Двојица ортака, Милан и Петар су сутрадан тужили Ђуру за клевету. Они су то урадили више из страха наго из злобе, да предухитре Ђуру од којег су очекивали да ће их пријавити властима и окривити.

Власник стада се нашао на муци: како да докаже да није крив, да треба он да тужи њих, а не они њега.

На крају је сукоб раријешен тако што је власник кажњен.

Послије свега што се десило, занимљиво је пратити Ђуру како размишља:

„Похараше ме и онда још и тужите. Најбоље би било да сам им помагао да ме пљачкају. На тај начин, показао бих се да сам кооперативан цовјек, јер у овим временима очекивати је свашта, па и то да помажем лоповима да ме опљачкају.“

Мр. Драгиша Јојић
(проф. српског језика и
књижевности)

Шта ме је научила музика?

Више од годину дана вокално-инструментална група „Амено“ активно дјелује у Приједору. Често смо гости Галерије 96, Позоришта Приједор и других културних институција у нашем граду, али позиви за наступе стижу из Осијека, Санског Моста и других градова.

Једно од дражих гостовања имали смо у Београду. Такмичење у категорији ауторских извиђачких пјесама било је изузетно успјешно. Предсједник жирија је био чувени Миња Субота. Дуго смо се спремали и напорно радили на пјесми јер нам је било важно да се добро представимо. Жири и публика су лијепо реаговали на „Извиђачко пријатељство“, пјесму коју смо извели и то нам је улило наду у побједу. Ипак, ништа нас није могло припремити на осјећај изненађења и среће када смо чули ријечи Миње Суботе да због „изванредног пјевања и креативности“ побједником проглашава групу „Амено“ ! Сво добро расположење које смо донијели, притајена нада и жеља да побиједимо, сада су се ослободили и могли смо да прославимо бучно и уз пуно смијеха.

Један корак ка успјеху је већ успјех, а емоција коју музика пружа извођачима и аудиторијуму, та размјена енергије коју доживљавамо, подстицајна је сама од себе. Ипак, лијепо је добити признање за труд.

Из Београда смо понијели још једно лијепо сјећање. Отишли смо у Храм Светог Саве на Врачару, који се због реновирања мало сакрио од наших погледа. Сама грађевина је монументална, у њу може да уђе 10 000 особа, а деценијама се ради живописање у мозаику и друга украшавања. Жељели смо све да видимо, баш као и туристи из различитих земаља које смо ту затекли. Таква величина и призори из хришћанског живота прво су нас оставили без даха и ријечи, а затим смо спонтано пожељели да се пјесмом захвалимо том чуду које нас окружује. „Оче наш“ , молитва коју је компоновао Јосиф Маринковић, потекла је са наших усана у срца свих присутних. Сви су нас разумјели, знам , то су рекле сузе у њиховим очима. Због тога су се и моје очи напуниле сузама.

Били смо на правом мјесту у право вријеме и урадили оно за шта смо осјетили да је тренутак да урадимо. Сви су нам се захвалили јер смо им пружили један непроцјењив доживљај љубави и заједништа, једнакости пред Богом, без обзира на различиту вјеру и нацију. Тада сам схватила колику моћ музика заиста има. На тренутак смо се изгубили у њеној љепоти, далеко од суровости живота, сједињени у истом осјећају. Дали смо дјелић себе и добили дио других. Тај дио смо понијели у нашу будућност као мали подстицај и охрабрење да наставимо пјевати.

Ово путовање ће остати једна од најљепших успомена у мом срцу јер ми је промијенило схватање живота и музике.

Маја Фуштар I-4

Приказ филма Лед

Модерна руска кинематографија указује на проблеме савременог друштва. Гдје нас води богатство, у чему је срећа, да ли су нерад и доколица судбина младих... све су то питања на која руски редитељи желе да одговоре.

Моје интересовање је побудио филм *Лед*. То је истинита прича о шампионки умјетничког клизања Надежди Лепушиновој. Надежда је из Иркутска, града који је 5 000 километара удаљен од Москве. Њен живот је компликован и препун изненађења. Спајајући умјетност и спорт, умјетничко клизање интересује управо такве особе, емотивне и јаке. Од првих корака Надежда учи да клиже, да прави салто напријед и назад, да шапуће уз музику која је инспирише. Ова љубав има свој коријен дубоко у њеном срцу.

Живот шампионке је описан кроз стихове из филма: „Остави таму иза себе, буди слободан као птица, иди далеко, ко зна гдје...”. Преломни тренутак у њеном животу је пад који је прикива за инвалидска колица. Пошто се спремала за велико такмичење са партнером кога у филму игра наш глумац Милош Биковић, он је оставља, проналази нову партнерку и наставља ка циљу којем се упутио. Живот се мијења за младу спортисткињу. Тонижена и повријеђена наставља борбу у свом родном граду и уз помоћ пријатеља Горина. Он је хокејаш и као спортиста зна шта Надежда проживљава. Заједнички пролазе кроз љубав, борбу, пријатељство, љубомору и, на крају, успјех.

Сибирска крв и жеља за опстанком, прво је подигла Надежду на ноге, а затим је довела на шампионски пријесто. Живот је лед и може пући испод наших ногу у сваком тренутку, али ми морамо наставити. Прво испливати па опет клизати, најбоље што знамо. Треба много радити јер ствари се неће средити саме од себе. Руси никад не одустају. То је став и начин живота руског човјека.

Филм *Лед* је већ на првом приказивању оборио све рекорде гледаности.

Јована Кнежевић и Ђурђица Јефтић II-3

Небојша Глоговац

Тешко је наћи одговор на питање зашто нас погоди нечија смрт, а нисмо га ни познавали.

И шта значи познавати некога? Дијелити са њим заједничке тренутке, успомене или пустити да нам буде драг. Свјесни смо постојања неких особа, њиховог дјела али оно добија нову димензију њиховим одласком.

Можда нам је тек тада јасно да смо изгубили више него што смо мислили да нам пружају својим постојањем. Нису нам рођаци, али их тако доживљавамо. Радујемо се њиховом успјеху, тужни смо због пораза, и тако нам непримјетно уђу под кожу. Један од тих људи био је и Небојша Глоговац. Сада се свде рачуни, броје улоге, награде, признања и више него икада свјесни смо вриједности овог човјека. Искрене ријечи колега и пријатеља говоре о томе каква је личност био, којом добротом је исијавао и колико је био велик у свом позиву. Медији су преплављени цитатима, инсертима из филмова, представа, дијеловима емисија гдје је гостовао Небојша.

У моје сјећање се урезала његова изјава „да посао глумца не гледа као такмичење и као поређење бројки, већ да је најљепше да се људи нађу као бенд и свирају исту музику, када свирају исту пјесму са истом енергијом и да је то оно што даје снагу за даље и за још“.

Нажалост, он више неће моћи да подијели своју енергију са другима, неће моћи да нам пружи дио своје душе кроз филмове и представе, али остају записи на траци које можемо гледати изнова и са жалом за једним младим животом.

Један од мојих најдражих филмова је „Небеска удица“. Он у себи носи поруку која се може сажети у једну реченицу: „Знаш ти, сине, како се постаје прави шампион. Тако што изађеш на терен кад је најтеже, и победиш!“ Ниси то биле његове ријечи, али је он знао да нам их пренесе, знао је да од њих створи животну мудрост, као што је знао да глуми гестом, покретом, мимиком, без пуно ријечи и објашњења.

Жалимо зато што нам је овај човјек био потпуно драг, па осјећамо да смо изгубили некога блиског, ко је могао да нам пружи још много.

А тако смо хтјели да овај пут изађе на терен и побиједи.

Одбојкашице друге!

Милана: „Шефе, ми смо твоји војници!“

Професор Миљешић: „Знам.“

Милана: „Како стојимо?“

Професор Миљешић: „Не знам, њихова цијела екипа је ту. Хоћу добру партију са бодовима!“

Милана: „Немамо много времена. Морамо смислити тактику.“

Професор Миљешић: „Очекује нас меч са јаком екипом...морате да се изборите с тим. Најбољи су у одбојци и подигли су форму у посљедње вријеме.“

Милана: „Почиње најважнији дио... 'ајмо, 'ајдееее!“

Навијачи су поздравили одбојкашице медицинске и економске школе, финална утакмица која ће одлучити побједника. За неке екипе ово је била тешка година. Многе играчице су ван форме, али не одустају од игре, дају све од себе.

Чујем навијање: „Напријед, Економска школо! Економска!“ Са сваким ударцем поскакује и наше срце, сваки смеч одјекне у глави. Играмо мирно али силно желимо побједу. Професор шета, гестикулише, гледа семафор. Либеро је од гуме, смечерке на федерима.

Није довољно. Друге смо. Медицинска заслужено слави.

Ипак, била је добра партија.

Милана Торбица I-1

Занимљивости

Људско тијело, као и тијело животиња, састоји се од око 1.000.000.000 сићушних ћелија од којих свака има способност раста и диобе.

Ријеч „персона” или „особа” потиче од истовјетне латинке ријечи чије је значење „маска”.

Гренланд је највеће острво на свијету. Његова површина износи 2.130.800 квадратних километара.

Чувени париски музеј Лувр има 500 дворана у којима је на 160.106 квадратних метара површина (као петнаест фудбалских игралишта) - изложено 10.570 дјела.

Најдужи пољубац, забиљежен у „Гинисовој књизи рекорда” траје невјероватних 417 сати.

„Медени мјесец” је израз настао у 16. вијеку, мед се помиње због слатких дана већ склопљеног брака, а мјесец зато што сласт копни брзо као пун мјесец.

По статистичким подацима, љето је најопасније годишње доба.

У средњем вијеку сви су, као Аристотел, вјеровали да је срце средиште интелигенције.

Прве полицијске снаге основане су у Паризу 1667. године.

Дијетална кока-кола направљена је тек 1983. године.

Кечап је одличан чистач предмета од бронзе, посебно оних који су потамнили или оксидисали.